

Ανθεκτικότητα, βιωσιμότητα, δείκτες ανταγωνιστικότητας. Μια κριτική προσέγγιση και η θέση της Αθήνας στο διεθνές πεδίο.

Όροι όπως βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα, καινοτομία κυριαρχούν πλέον στο λεξιλόγιο των αστικών πολιτικών ανά τον πλανήτη αλλά και στις οδηγίες που δίνουν διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΟΗΕ με τα Sustainable Development Goals (SDGs) ή το UN Habitat III (2016). Διαπερνούν επίσης προγράμματα που εκπορεύονται από μεγάλα διεθνή ιδρύματα, όπως το Rockefeller Resilient Cities ή το Bloomberg Prize, και συνιστούν δεσμεύσεις σε διεθνείς συνθήκες και συμφωνίες όπως το C40 (η συνάντηση δημάρχων για την κλιματική αλλαγή) βάζοντας επιπλέον προκλήσεις για τις πόλεις. Σε αυτές προστίθεται και ο ανταγωνισμός για μια καλή θέση στις κατατάξεις πόλεων που καταρτίζονται από διάφορα ιδρύματα με βάση δείκτες ευημερίας, ποιότητας ζωής κ.ά. Ενώ τα post-crisis σενάρια ή τα σενάρια διαχείρισης κρίσης συνοδεύονται όλο και περισσότερο από μέτρα λιτότητας, τη γενικευμένη απορρύθμιση του σχεδιασμού και τον ακραίο εξευγενισμό κεντρικών περιοχών, τα προγράμματα ανθεκτικότητας –παρότι εμφανίζονται ως ουδέτερα– ορίζουν κατευθύνσεις και δημιουργούν προηγούμενα για το σχεδιασμό που τοποθετούνται με σαφήνεια ως προς αυτές τις τάσεις.

Αναπόδραστα και η Αθήνα καλείται να ανταποκριθεί στον διεθνή της ρόλο σε ένα παγκόσμιο τοπίο διασυνδεδεμένων πόλεων, ενώ παράλληλα έχει να αντιμετωπίσει τη δική της αστική κρίση που συνδέεται με την κρίση της ελληνικής οικονομίας, αλλά και με προϋπάρχουσες δομικές αιτίες στις διαδικασίες παραγωγής χώρου.

Ξεκινώντας με μια σύντομη κριτική ανασκόπηση των όρων αυτών –μέσα από τη διεθνή βιβλιογραφία και μέσα από τη μελέτη σχετικών προγραμμάτων, συμφωνιών και διεθνών κατατάξεων, σε παράθεση με αντίστοιχα παραδείγματα άλλων πόλεων–, σκοπός είναι να προσεγγιστεί η θέση της Αθήνας ως προς όλα αυτά, τοπικά και στο διεθνές πεδίο. Επιπλέον επιχειρείται μια εκτίμηση του πώς οι μέχρι τώρα εφαρμογές τους ανταποκρίνονται στην αθηναϊκή πραγματικότητα και στη συνεχιζόμενη συνθήκη της κρίσης και ποιες εξελίξεις προδιαγράφουν για την πόλη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, Δρ. Πολεοδομίας Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ.